

Koprška luka

Članek «Gospodarskega vestnika»

Operativna obala postopoma izpodirja stari zaliv in novo koprsko pristanišče se vse bolj usmerja v pomembno izvozno-uvozno luko, ki hkrati priteguje v svojo dejavnost tudi tranzit. Tako se Koper polagoma uvršča med mednarodne luke, s čimer je pridobilo to pristanišče precejšen pomen v zunanjetrgovinskem prometu naše republike kot tudi vse države.

V kratkem razdobju — v komaj štirih letih od tedaj, ko so potrebe jugoslovanskega gospodarstva ter naravnih ekonomskih pogojev narekovali na izgradnjo nove luke v Kopru (preobremenjena reška luka in železniške zveze z zaledjem niso mogle več zadovoljiti zahtev razvijajočega se jugoslovanskega, predvsem pa slovenskega gospodarstva), je bil dosežen tak razvoj koprškega pristanišča, da je postal Koper izrazito pristaniško mesto, z odprtimi novimi možnostmi za gospodarski razvoj. Tak razvoj pa je opozarjal na pravočasno izgraditev potrebnih pristaniških zgradb, če naj bi se izognili težavam pri pretovarjanju blaga v naslednjih letih, ko naj bi promet skozi pristanišče Koper naraščal še hitreje kot doslej, čeprav že sedaj ugotavljamo za vsako leto posebej izredno povečanje prometa nasproti prometu predhodnega leta.

Enako ugotavljamo za leto 1961, posebno pa še za blagovni promet skozi luko Koper v letošnjem januarju. Tako razberemo iz razpoložljivih podatkov, da se je povečal tovarni pomorski promet podjetja «Luka Koper» v vseh treh pristaniščih na naši obali v l. 1961 kar za 49 odst. nasproti l. 1960 ali od 141.700 ton v l. 1960 na 211.343 ton lani, pri čemer je izredno porastel promet generalnega tovora skozi luko, saj je njanj odpadla več kot polovica vsega pretovarjenega blaga (nad 114 tisoč ton). Na to je predvsem vplivalo uvajanje linjskih tovornih prog iz Kopa v vse dele sveta, kar je posebej priporočljivo govori o uveljavljanju slovenskega pomorstva in posebej koprškega tovornega pristanišča.

V januarju 1962 pa je bila dosežena v blagovnem prometu skozi luko Koper doslej največja številka v mesečnem prometu našega novega pristanišča. Medtem ko je znašalo lani mesečno povprečje vkrčavanja in izkrcavanja blaga 17.500 ton, z največjim prometom v marcu s 24.079 tonami, je znašal blagovni promet v letošnjem januarju kar 28.357 ton.

Tolikšen promet v januarju letos pa je že pokazal, da zaradi neenakomernega gradnje zmogljivosti obalnih skladišč niso vsajevne o bane. Zmogljivosti operativne obale so namreč že tolikšne, da lahko pristanejo v pristanišču dve ali tri sredozemske ladje hkrati, medtem ko so ostale zmogljivosti skladišč v glavnem enake zmogljivostim v l. 1960.

Za razvoj koprškega pristanišča kot vsakega drugega so torej življenjskega pomena razen ugodne obale za pristajanje manjših in večjih ladij ter ugodne povezave z zaledjem predvsem za dostava in ustrezna skladišča. To so doslej na novo zgradili 5500 kv. metrov, s skladišči za sol pa imajo skupno 6800 kv. metrov novih skladiščnih površin. V razpoložljive skladiščne prostore naj bi odločno posegla letošnja dela, saj računajo, da bo letos zgrajena vrsta novih skladišč s skupno 32.000 kv. metrov površine. Tako je v gradnji novo trinadstropno skladišče z 18.000 kv. metrov površine. Polovica tega skladišča bo zgrajenega, kot računajo, čez približno 2 meseca, ostalo pa do konca leta. Razen tega je v gradnji še drugo skladišče za les s 3100 kv. metri koristne površine, ki naj bi bilo dograjeno do 1. maja letos. Če čez 2 meseca pozneje pa naj bi izročili namenu tudi na novo zgrajene cisterne ob prelivu sedanega Skočjanskega zaliva za jedilno olje z zmogljivostjo 8000 ton. Potem naj omenimo še gradnjo tretjega skladišča s 5000 kvadratnimi metri za generalno blago, ki bo predvidoma dano v promet tudi do konca leta letos. Do konca l. 1962 bo po vsej verjetnosti zgrajen tudi prvi del skladišča za kože s 1500 kv. metri skladiščnih površin.

Razen teh zaprtih skladišč razpolaga koprsko pristanišče tudi z odprtimi skladišči. Za skladiščenje lesa je bilo doslej zgrajenega že 55.000 kv. metrov odprtega skladiščnega prostora, do konca leta pa bo na razpolago še nadaljnjih 30.000 kvadratnih metrov novih odprtih površin, tako da bo manipulacija z lesom v luki Koper še obsenejša in boljša (mimogrede naj omenimo, da pripravljajo les za izvoz loka same, kot vezanje, označevanje in podobno). V zvezi s tem velja posebej poudariti izredno ugodne vremenske razmere koprške obalne območja prav za manipulacijo z lesom. Strokovna proučevanja so namreč pokazala, da omogočajo koprski vlažne noči, ko se les navlaži, počasno sušenje lesa čez dan; s tem pa je preprečeno nezaželeno pokanje lesa, do katerega sicer pride, če je izpostavljen les prehitremu oziroma močnemu izsuševanju.

Kljub obsežnim gradbenim delom pri gradnji novih skladišč letos, ne bodo zanemarljena dela pri povečanju operativne obale. Z dograditvijo 3. veza v dolžini 120 m, ki bo gotov do 1. maja letos, bo zaključena prva faza izgradnje operativne obale v dolžini 400 metrov. Z dograditvijo tega veza se bo povečala zmogljivost pristanišča na 350.000 do 400.000 ton, kar pa še vedno ne bo moglo zadovoljiti vseh potreb. Šele z dograditvijo 4. veza v dolžini 140 metrov do konca leta letos, ko bo dolga operativna obala skupno 550 metrov, pa bo mogoče kriti sedanje potrebe in potrebe v bližnji prihodnosti. Z dograditvijo 4. veza bo namreč imelo koprsko pristanišče že zmogljivost za 450 do 500.000 ton tovora letno.

Kot je iz navedenega razvidno, so predvidena za zgraditev koprškega pristanišča leta obsežna dela, ki naj bi se v bližnji prihodnosti uvrstila to pristanišču med najbolje urejena ne samo v naši državi, temveč tudi med drugimi v Evropi. Za to so dani vsi pogoji, tako sodobno postavljene skladiščne zmogljivosti, zatem pred kratkim odprti prvi obrat ob Jadrnu, imenovan «demag», z napravami za dezinfekcijo, doziranje in v konservirane blaga, sodobno urejeno cestno omrežje med samimi lukinimi objekti, zveza s sedanjo cesto Ljubljana-Koper kot tudi predvideni razvoj slovenske industrije v naslednjih letih.

Industrijska podjetja iz naše republike se namreč zelo zanimajo za razvoj luke Koper, kar je razumljivo glede na ugodno geografsko lego tega pristanišča ter druge prednosti, ki jih ima koprška luka pred drugimi pristanišči v Jugoslaviji. Ugodne perspektive se odpirajo Koprzi zlasti z rekonstrukcijo slovenske industrije, predvsem težke. Precejšen del teh rekonstrukcij temelji na uvozu surovin (n. pr. kemikalij, tekstila, črna metalurgija, železa, surovin pa in druge). Uvoz surovin pa, ki ga predvidevajo na okoli 1,2 milijona ton letno, zahteva kot prvi pogoj mimo zadostnih lukin zmogljivosti predvsem povezavo Kopa z zaledjem po železnici. Gradnja železniške proge Kozina-Koper pa bi morala biti gotova do leta 1965, če naj bi šel razvoj drugih prometnih služb v skladu z razvojem koprškega pristanišča.

Sodeč po skromnih izračunih bi lahko dosegel Koper že leta 1965 okoli 2 milijona ton prekomorskega prometa. Pri tem ta promet ne bi bil vezan le na specializiran promet z generalnim tovarom, lahko pokvarljivim blagom in lesom, čeprav je težke dejavnosti na tem prostoru, temveč bi ga sestavljali tudi razsutni govorci in mednarodni tranzit. S tem pa bi se luka Koper dokončno uvrstila med velike svetovne luke.

Novo pristanišče je še posebno zanimivo za domače gospodarstvo. Za sedaj ima koprsko pristanišče ugodnejše pogoje kot druge luke za promet različnih vrst blaga. V ilustraciji naj navedemo, da doseže samo prihranek v železnarstvu letno okoli 1.300.000 dinarjev s tem, da prihajajo surovine iz uvoza skozi luko Koper in ne skozi luko Bakar. Koprsko pristanišče pa je pred drugimi jugoslovanskimi pristanišči tudi glede rentabilnosti od samega poslovanja. Tako pride v Koprpu na 1 tona tovora 2000 dinarjev bruto dohodka, na Reki nad 1000 dinarjev, v Splitu, Pločah in Dubrovniku od 600 do 800 dinarjev, itd., kar je seveda posledica kakovosti pristaniških storitev. Predvsem naj poudarimo strokovno delovno silo in hitro odpravo blaga v notranjost, zlasti zaradi dobre organizacije dela. Tako potrebuje v Koprpu 40 do 50 odst. manj časa za razkladanje oziroma nakladanje ladje kot v drugih jugoslovanskih pristaniščih.

V Koprpu pa posvečajo kljub temu veliko pozornost mehanizaciji. Z novo opremo za luški transport - vilicarji in okoli 2000 paletami z nosilnostjo polredne tone (računajo, da bodo začeli tudi manipulacijo z lesom s paletami še maja letos), je koprška luka že mehanizirana za prevzem vsa generalnega blaga, v nčtu pa imajo tudi nakup druge opreme, ki bo omogočila čim bolj sodobno in hitro manipulacijo s tovarom.

Državni tajnik za zunanje zadeve FLRJ, Koča Popović, ob povratku iz ZAR, kjer se je s tamkajšnjim zunanji ministrom M. Fazljevem razgovarjal o skupnih gospodarskih koristih izvenblokovskih držav, zlasti pa o sklicanju zavezne gospodarske izvenblokovske konference, ki bi bila predvidoma letos v juniju

Ameriški in britanski znanstveniki o raku in kajenju

Američani: Kajenje ne povzroča raka Angleži: Možnost smrti kadilca 1:23

Angleški zdravniki trdijo, da je škodljiva zlasti druga polovica cigarete, in predlagajo večje davke, da bi se kajenje omejilo

NEW YORK, 7. — Študija dveh ameriških znanstvenikov kaže, da je povzročitelj raka na pljučih in drugih delih telesa nikotin, ki ga vsebujejo cigarete, in ne katran, kot se je prej domnevalo. Znanstveniki sta ugotovila, da je povzročitelj raka nikotin, ki ga vsebujejo cigarete, in ne katran, kot se je prej domnevalo. Znanstveniki sta ugotovila, da je povzročitelj raka nikotin, ki ga vsebujejo cigarete, in ne katran, kot se je prej domnevalo.

Podjetja pokadajo povprečno dvakrat toliko cigaret kot ostali prebivalci ZDA. In če bi se držali domneve, da je cigareti dim eden izmed vzrokov raka na pljučih, bi smrtnost v tem podjetju morala biti povprečno dvakrat višja kot drugje. Toda iz podatkov, ki sta jih zbrala v 14 letih, izhaja, da je smrtnost med službenici «American Tobacco Company» mnogo nižja od ameriškega povprečja in sega le do 71 odst. ameriškega povprečja. Celo delež raka na pljučih ostaja pri 70 odst. ameriškega povprečja. V zadnjih treh letih niso zabeležili niti enega primera raka na pljučih. Tudi smrtnost zaradi srčnih hrib je v tem podjetju izpod vsrednjega povprečja.

To poročilo so v ameriških zdravniških krogih sprejeli z zanimanjem, hkrati pa tudi z določeno skepsjo, kajti če so znanstveniki včasih podvomili ali glede zveze med tobakom in rakom, ni bilo nikogar, ki bi vztrajal pri tem, da bi kajenje zdravju celo koristilo.

Lozondra pa prihaja povsem obratna trditev. «Smrtnost zaradi raka na pljučih se odločno veča, v razmerju s kajenjem. Med onimi, ki veliko kadijo, je smrtnost lahko do 30-krat večja kot pri onih, ki ne kadijo. Tisti, ki kadijo cigarete so v mnogo večji nevarnosti, kot oni, ki kadijo cigare ali pipo. To so glavni zaključki, do katerih so po treh letih proučevanja prišli člani posebne zdravniške komisije, ki jo je imenovala «Royal College of Physicians» in katere naloga je bila premeriti škodljivost čineka kajenja. Komisija, ki ji je načeloval sir Robert Platt, je s svojo dejavnostjo začela v aprilu 1959.

«Kajenje je eden izmed vzrokov raka na pljučih, pa

čprav obstajajo tudi drugi vzroki, na primer zastrupljen zrak in razne neškodljive tvarine v določenih delovnih mestih», beremo v poročilu. Tu nadalje piše: «Noben izmed teh vzrokov pa nima v splošnem toliko teže kot kajenje. Če bi prenehali kaditi, bi število smrti zaradi raka na pljučih močno padlo».

Poročilo zatrjuje, da ima kajenje velikega vpliva pri povzročanju brohhitisa in raznih bolezni v venah in da je hkrati eden izmed vzrokov pljučne tuberkuloze ter raznih bolezni visoke napetosti v arterijah.

Clovek, ki je star 35 let in ki veliko kadil, ima eno možnost na 23, da bo umrl v prihodnjih desetih letih. To razmerje pri nekadičih pa se zniža od 1 proti 90, 33 odstotkov močnih kadilcev, ki so stari sedaj 30 let, bo umrlo pred 65. letom. Od nekadičev pa jih bo v istem obdobju umrlo komaj 15 odst.

Pri ljudeh, ki pokadajo 25 cigaret in več na dan, je gotovo, da bodo umrli zaradi raka na pljučih v sledečem razmerju: 1 proti 14, in sicer v starosti od 35 do 74. leta, ali pa v razmerju 1 proti 9 v starosti med 35 in 84 letom.

Poročilo dodaja, da tudi če te razlike v dolgotrajni življenjski ne moremo povsem pripisati kajenju, pa je vendarle jasno, da je kajenje eden izmed vzrokov raka na pljučih, pa

Tako so v Ptuju praznovali pusta: pustni sprevod se je začel s kurenti, opasnimi z oglušajočimi kravljimi zvonce

O najnovejših načrtih ameriške NASA

«VESOLJSKI JEEP»

Astronavti bodo lahko samo moški - Od treh članov posadke vesoljske ladje «Apollo», ki naj bi prva pristala na Luni, bo tudi en znanstvenik

NEW YORK, 7. — Novi kandidati za vesoljske polente, ki jih bodo v kratkem sprejeli v zvezi s prihajajočimi astronautičnimi načrti, bodo morali biti inženirji in tehtati ne bodo smeli več kot 190 librov, ne bodo smeli biti nad 1,80 m visoki in morali bodo biti moškega spola. Strokovnjaki za vesoljsko medicino so se namreč kategorično izrekli, da ženske niso fizično primerne, posebno zaradi ogromnega pritiska, ki ga mora organizem vzdržati na poti od oporišča do ekotične praznine. Ta pritisk terja izredne misice na prsnem košu, ki si jih zmožnost morajo pridobiti z vsakodnevnimi vajami, oziroma z vsakodnevnim teženjem na progah več kilometrov.

Funkcionarji NASA so dali nekaj podatkov tudi glede bližnje «vesoljske mobilizacije». Povedali so, da nove astronave ne bodo izbirali le med kolavdatorji vojaških letal, ampak tudi civilnih, kot na primer med piloti nadzvočnih reaktivskih polzkusnih letal «X-15».

Nekateri glasovi trde tudi, da naj bi letalci raketnih letal «X-15» zamenjali sedanjih sedem astronautov pri vodenju vesoljskega jadrnega letala «Dyna Soar» in ladje «Apollo». Tako prva kot druga temeljita na načelu aerodinamičnega vodenja in kolavdatorji nadzvočnih raketnih

letal, naj bi bili bolj primerne za vodenje teh strojev. Vesoljsko jadrno letalo, ki ga pravijo tudi «vesoljski jeep» bo imelo odločilno vlogo pri prevozu na Luno, oziroma vmesna oporišča. Značilnost «Dyna Soar» pa je njegova sposobnost, da more pristati kot navadno atmosfersko letalo, na katerikoli vnaprej nedoločeni točki. Kot je znano, bo ladja «Apollo» prva vesoljska ladja s tremi možimi posadkami.

Čprav v krogih NASA priznavajo, da bodo novi astronavi sprejeti v zvezi s potrebami programa za osvajanje Lune, se ne izključuje možnost, da bi nekateri izmed sedmih sedanjih pilotov načrta Mercury, mogli sodelovati pri raznih načrtih za osvajanje Lune in to začeti s tako imenovanim načrtom «Rendez-vous» do raznih faz načrta «Apollo». Med reviziji novih pilotov ni neke starostne meje, ki je bila dolga na 40 let, ko so izbrali sedanjih sedem pilotov, ker bi hoteli Glennu in njegovim

tovarišem omogočiti, da se «postarajo» in da kljub temu lahko sodelujejo v teh misijah. Končno je zelo možno, da bodo posadke raket na Luno sestavljene iz možnih načrtov «Mercury» in od novih pilotov — kolavdatorjev letal «X-15» — ali tudi drugih pilotov. Iz krogov NASA se je tudi zvedelo, da bo v ladji «Apollo», ki bo prva pristala na Luni, tudi en znanstvenik.

Ceprav njegovega imena ni hoteli povedati, se domneva, da gre za Harolda C. Ureyja, profesorja na čikaškem vseučilišču in avtorja znanstvenih del «Planet» in «Rojstvo Sonca». Prof. Urey je pred kratkim izjavil, da bi prisotnost «nekega znanstvenega strokovnjaka prirodnih znanosti» na Luni bila mnogo bolj koristna kot cela vrsta umetnih satelitov, polnih raznih instrumentov.

Ker bo na ladji «Apollo» prostora samo za tri osebe, se bo moral tak znanstvenik izvežati tudi v raznih nalogah, ki jih mora opravljati vsak astronaut. Ena izmed ovir za to pa je, da mora član posadke imeti za seboj vsaj 1500 ur letenja kot pilot reaktivskega letala. Med znanstveniki univerz in laboratorijev pa še ni nikogar, ki bi tej zahtevi ustrezal.

Pri posnejših raziskavah so za staro sliko, ki je prekrivala steno, odkrili drugo fresko, ki prikazuje Kristusovo rojstvo in ki jo pripisujejo Pinturicchiovi, delu Pina di Cosimo. Radi je za neko tretjo sliko odkril kršanje, delo Nicola Alunna. Četrta freska, ki jo so odkrili, prikazuje podobne žene v solzah in noli datum leta 1414. Smatrajo, da bi na drugih stenah, ki jih sedaj pokrivajo nič kaj preveč ceneje podobne novejšega datuma, utegnili najti še druge dragocene umotvorje. Skrbništvo za starine in za umetnost iz Perugia bo prevzelo skrb za restauriranje odkritih fresk.

Francija potrebuje še 217.000 učiteljev

PARIZ, 7. — Če francoske oblasti ne bodo našle poti za rešitev sedanjih razmer, bo do leta 1970 moralo 11 milijonov učiteljev.

Velik uspeh filma «Poklican je tudi V-3»

BEOGRAD, 7. — V Beogradu se vrtil že štirinajst dni najnovejši Ufussov film «Poklican je tudi V-3». Doslej si ga je ogledalo 120.126 ljudi, kar pomeni, da je film doživel večji obisk kot številne izključno komercialne komedije. Film je režiral Milenko Škrbac, ki je napisal tudi scenarij, glasbo pa Dušan Radić.

O posledicah rane diskriminacije v Afriki

ADIS ABABA, 7. — Tajništvo gospodarske komisije za Afriko je pripravilo študijo o posledicah rane diskriminacije. Delo vsebuje celo vrsto dejstev opremljenih z 52 statističnimi tabelami, ki kažejo, da katere mere je rana diskriminacija ovirala ali pa bi v prihodnosti lahko preprečevala gospodarski in socialni razvoj v Rodeziji in Njasi, Keniji in Tanganjiki, Ugandi, Angoli in Mozambiku. Študij je odobrila posebna komisija, katere članice so vse afriške države.

Sestanek o vrednotah evropske kulture

FLORENCA, 7. — Od 18. do 19. t. m. bo v Florenci sestanku, na katerem bodo razpravljali o «Osnovnih vrednotah evropske kulture». Na sejo bodo sodelovali poleg predstavnikov kulturnega, političnega in gospodarskega življenja Italije tudi številni izjemci. Med predavatelji bosta tudi socialdemokratski poslanec Paolo Rossi in liberalni pravak Gaetano Martino.

Poročilo ugotavlja dalje, da nudi skupno tržišče ZDA koncesije skupno za milijardo 600 milijonov dolarjev (ZDA pa nudijo evropski gospodarski skupnosti koncesije za trgovinski obseg milijardo 200 milijonov dolarjev) in pripominja, da so mogla v prihodnosti še bolj učinkovita carinska pogajanja. V ta namena pa mora predsednik Kennedy dobiti pooblastila, ki jih je zahteval od kongresa za nova pogajanja.

8. Pomoč Sovjetski zvezi v živilih: ZDA dajejo pomoč v živilih Poljski in Jugoslaviji, toda niso dobile nobene zahteve za pomoč s strani Sovjetske zveze.

9. Jeklo: Predsednik obžaluje, ker so bila pogajanja med jeklarnami in ameriškim sindikati za obnovitev delovne pogodbe prekinjena. Pozval je sindikate in delodajalce, naj do 14. marca obnovijo pogajanja.

Danes so v Washingtonu objavili uradno poročilo, ki pravi, da je evropsko skupno tržišče med pogajanj privolilo v postopno dvajsetodstotno znižanje carin za večino svojih industrijskih proizvodov. To znižanje je večje, kakršno je znižanje, ki so ga ZDA dale na podlagi istega sporazuma. Sporočilo dodaja, da so bila pogajanja zelo obširna in zapletena ter velike važnosti bodisi s političnega kakor tudi s trgovskega vidika. Pripominja se, da je politična važnost prav tako velika kakor trgovinska.

Na podlagi sporazuma se bo carina na vsak avtomobil, ki ga bodo ZDA prodale na evropskem trgu, znižala za 128 dolarjev. Drugi glavni proizvodi, za katere so ZDA dosegle važne koncesije, so: kemikalije in farmacevtski proizvodi, industrijski in električni stroji, tekstilno blago, sadje in škafli in konzervirano sadje, masloče in olje.

6. Medplateni prostor: Danes je predsednik poslal Hruščevu pismo, s katerim predlaga več formel za miroljubno uporabljanje vesolja. Vsebinska pisma ne bo objavljena, dokler ne bo izročeno Hruščevu.

7. Kennedy je izjavil, da nasprotuje takemu zakonu, ki bi povzročil spor med ZDA in Brazilijo, ker je guverner neke brazilske države zaplenil telefonske neke severnoameriške telekomunikacijske družbe. Pripominja, da ima vsaka vlada pravico zapleniti tuje imetje s pogojem, da nudi primerno odškodnino. Med ZDA in Brazilijo se v teku pogajanja s tem v zvezi. Predsednik je izrazil upanje, da bo bližnji obisk brazilskega predsednika Goularta v Washingtonu prispeval k rešitvi neresenih vprašanj med obema državama.

2. Sporazum ZDA - skupno tržišče: Kennedy je izrekel zadovoljstvo zaradi podpisa carinskih sporazumov z evropsko gospodarsko skupnostjo, Veliko Britanijo in z drugimi štirindvajsetimi državami. Po njegovem mnenju bodo ti sporazumi omogočili sodelovanje med ZDA in skupnim tržiščem.

3. Alžirija: Predsednik je izjavil, da ne more komentirati položaja v Alžiriji in ne more govoriti o stališču, ki ga bo ameriška vlada zavzela do nove evropske vlade v Alžiriji. V sedanjem stanju pogajanj je položaj tako kot prej, da je bolje opustiti sleherni komentar pred končno rešitvijo.

4. Nerazvite dežele: Kennedy pa da bodo ameriške za vezniške države v večji meri prispevale skupno z ameriško vlado za pomoč nerazvitim deželam.

5. Okinava: Kennedy je sporočil, da bo predložil japonski vladi načrt za nov statut Okinave. Načrt bo upošteval koristi raznih azijskih držav, katerih varnost je deloma odvisna od vojaškega oporišča na Okinavi.

6. Medplateni prostor: Danes je predsednik poslal Hruščevu pismo, s katerim predlaga več formel za miroljubno uporabljanje vesolja. Vsebinska pisma ne bo objavljena, dokler ne bo izročeno Hruščevu.

7. Kennedy je izjavil, da nasprotuje takemu zakonu, ki bi povzročil spor med ZDA in Brazilijo, ker je guverner neke brazilske države zaplenil telefonske neke severnoameriške telekomunikacijske družbe. Pripominja, da ima vsaka vlada pravico zapleniti tuje imetje s pogojem, da nudi primerno odškodnino. Med ZDA in Brazilijo se v teku pogajanja s tem v zvezi. Predsednik je izrazil upanje, da bo bližnji obisk brazilskega predsednika Goularta v Washingtonu prispeval k rešitvi neresenih vprašanj med obema državama.

2. Sporazum ZDA - skupno tržišče: Kennedy je izrekel zadovoljstvo zaradi podpisa carinskih sporazumov z evropsko gospodarsko skupnostjo, Veliko Britanijo in z drugimi štirindvajsetimi državami. Po njegovem mnenju bodo ti sporazumi omogočili sodelovanje med ZDA in skupnim tržiščem.

3. Alžirija: Predsednik je izjavil, da ne more komentirati položaja v Alžiriji in ne more govoriti o stališču, ki ga bo ameriška vlada zavzela do nove evropske vlade v Alžiriji. V sedanjem stanju pogajanj je položaj tako kot prej, da je bolje opustiti sleherni komentar pred končno rešitvijo.

4. Nerazvite dežele: Kennedy pa da bodo ameriške za vezniške države v večji meri prispevale skupno z ameriško vlado za pomoč nerazvitim deželam.

5. Okinava: Kennedy je sporočil, da bo predložil japonski vladi načrt za nov statut Okinave. Načrt bo upošteval koristi raznih azijskih držav, katerih varnost je deloma odvisna od vojaškega oporišča na Okinavi.

6. Medplateni prostor: Danes je predsednik poslal Hruščevu pismo, s katerim predlaga več formel za miroljubno uporabljanje vesolja. Vsebinska pisma ne bo objavljena, dokler ne bo izročeno Hruščevu.

7. Kennedy je izjavil, da nasprotuje takemu zakonu, ki bi povzročil spor med ZDA in Brazilijo, ker je guverner neke brazilske države zaplenil telefonske neke severnoameriške telekomunikacijske družbe. Pripominja, da ima vsaka vlada pravico zapleniti tuje imetje s pogojem, da nudi primerno odškodnino. Med ZDA in Brazilijo se v teku pogajanja s tem v zvezi. Predsednik je izrazil upanje, da bo bližnji obisk brazilskega predsednika Goularta v Washingtonu prispeval k rešitvi neresenih vprašanj med obema državama.

Sodelovanje med akademijami Jugoslavije in Avstrije

ZAGREB, 7. — Po večdnevnem bivanju na Dunaju, kjer je proučeval razne izvirne materiale, pomembne za zgodovino jugoslovanskih narodov, ki se nahajajo v dunajskih arhivih, in se razgovarjal s predsednikom avstrijske Akademije za prof. Meisterom in drugimi osebnostmi o možnosti sodelovanja obeh akademij, se je danes vrnil v Zagreb predsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti dr. Grpa Novak. V razgovorih z zastopniki avstrijske Akademije so bila dotaknjena tudi vprašanja s področja znanstvenih raziskovanj, posebno na področju zgodovine in arheologije, za katere sta obe akademiji posebno zainteresirani.

Dragocene freske pri Foligno

FOLIGNO, 7. — V cerkvi sv. Ivana ob civilni bolnišnici v Folignu so odkrili važne freske, katerih del pripada soli Pinturicchio, delu Pina di Cosimo. Radi je za neko tretjo sliko odkril kršanje, delo Nicola Alunna. Četrta freska, ki jo so odkrili, prikazuje podobne žene v solzah in noli datum leta 1414. Smatrajo, da bi na drugih stenah, ki jih sedaj pokrivajo nič kaj preveč ceneje podobne novejšega datuma, utegnili najti še druge dragocene umotvorje. Skrbništvo za starine in za umetnost iz Perugia bo prevzelo skrb za restauriranje odkritih fresk.

Francija potrebuje še 217.000 učiteljev

PARIZ, 7. — Če francoske oblasti ne bodo našle poti za rešitev sedanjih razmer, bo do leta 1970 moralo 11 milijonov učiteljev.

Velik uspeh filma «Poklican je tudi V-3»

BEOGRAD, 7. — V Beogradu se vrtil že štirinajst dni najnovejši Ufussov film «Poklican je tudi V-3». Doslej si ga je ogledalo 120.126 ljudi, kar pomeni, da je film doživel večji obisk kot številne izključno komercialne komedije. Film je režiral Milenko Škrbac, ki je napisal tudi scenarij, glasbo pa Dušan Radić.

O posledicah rane diskriminacije v Afriki

ADIS ABABA, 7. — Tajništvo gospodarske komisije za Afriko je pripravilo študijo o posledicah rane diskriminacije. Delo vsebuje celo vrsto dejstev opremljenih z 52 statističnimi tabelami, ki kažejo, da katere mere je rana diskriminacija ovirala ali pa bi v prihodnosti lahko preprečevala gospodarski in socialni razvoj v Rodeziji in Njasi, Keniji in Tanganjiki, Ugandi, Angoli in Mozambiku. Študij je odobrila posebna komisija, katere članice so vse afriške države.

Sestanek o vrednotah evropske kulture

FLORENCA, 7. — Od 18. do 19. t. m. bo v Florenci sestanku, na katerem bodo razpravljali o «Osnovnih vrednotah evropske kulture». Na sejo bodo sodelovali poleg predstavnikov kulturnega, političnega in gospodarskega življenja Italije tudi številni izjemci. Med predavatelji bosta tudi socialdemokratski poslanec Paolo Rossi in liberalni pravak Gaetano Martino.

Poročilo ugotavlja dalje, da nudi skupno tržišče ZDA koncesije skupno za milijardo 600 milijonov dolarjev (ZDA pa nudijo evropski gospodarski skupnosti koncesije za trgovinski obseg milijardo 200 milijonov dolarjev) in pripominja, da so mogla v prihodnosti še bolj učinkovita carinska pogajanja. V ta namena pa mora predsednik Kennedy dobiti pooblastila, ki jih je zahteval od kongresa za nova pogajanja.

8. Pomoč Sovjetski zvezi v živilih: ZDA daje

ČETRTKOVA ČRTICA

OGRADA

On dan je Vane Sosič z Opčin edel v glistini in počasi mozgal svojo četrtino. Medtem je vsipil neki po gosposko opravljen debeluh in govoril nekoga domaćina. Le-ta je nato pokazal na Vaneta. Tuce se mu je približal in se predstavil. Vane mu je okleže sepel v tolasto desnico.

«Vi ste torej lastnik tiste ograde, ki leži med zadnjima vilama ob prosekni cesti, ne?», je rekel Tuce in se spustil na stol, da je začel pogledovati Vaneta. Da, tista ograda je Vanetova. Spoj da ni še dolgo tega, so tam okrog bile še druge ograde, postopoma, pa so jih domačini razprodali tujcem, da se na njihovi zemlji zgradili vile. Vanetova ograda pa je zdaj ležala osamljena kakor otoček sredi morja, ki se upira valovom, ki bi ga radi poplitali.

To je navadna ograda, kakršnih? na Krasu vse polno. Obdana je z nizkim, neravnim dkom in posejane s skalnicami, z redkimi grmi brinja, ruja, rešeljike in robide. Od te ograde nima Vane veliko dobička. Če je leto mokrotno, nakosi kvečkemu, drugi kupalet se na. To je vse. Kljub temu pa tudi s ograde, kakor tudi ostale svoje zemlje ne bi prodal, nič na svetu. Tako zelo je navezan na svojo zemljo, ki je sicer nima veliko, da jo obdeluje z vso skrbjo.

«Da, tista ograda je moja», je odgovoril tujcu.

«Bi jo prodal?»

«Bi jo prodal?»

«Dobro vam jo plačam.»

«Za noben denar je ne dam.»

Ta izjava je tujcu zelo presenetila. Nato se je nasmehnil in z neprikrito vanjo dejal:

«Pa ja ne mislite, da se pod tistim kupom kamenja skriva zlat rudnik?»

«Ni takega ne mislim, pa je kljub temu ne prodam.»

«Dam vam vanjo, kolikor hočete. Rad bi na tistem mestu sezidal hišo.»

«Tudi brez vaše razlage sem razumel, čemu bi jo radi kupili. Toda jaz je ne prodam. Ne vam, ne komu drugemu.»

«Presneto, vi ste pa malce sentimentalni, prijatelj!»

«Je zasmejal tujec. Nato je dejal: «Ni, se bova zmenila?»

«Nič se ne bom menil. Kar sem rekel, sem rekel: ograda ne prodam!»

V prepričanju, da bo Vaneta tako ali drugače le omehčal, je tujec posegnil iz žepa veliko denarnico, rejejo kakor polh jeseči, in jo razcegnil kakor harmoniko. Vane je videl v njej cel kup denarja.

Tujec je izpod čela opazoval, kakšen učinek bo na pravilni narij pogled na denar. Toda Vane je ostal pri sebi, neobčutljiv, ko da bi namesto tisočakov gledal toliko starih tramvajskih listkov.

«No, ali bo kaj?» je slednjič vprašal tujec, zaprl denarnico in jo spustil na mizo.

«Ne, nič ne bo. Ograde ne prodam, pa konec!»

«Kaj pa neki boste s tistim kupom kamenja, pravim vam?»

«Tam naj ostane, kjer je. Tista ograda je že dve stoletji last moje rodbine, pa bo še, vsaj tako dolgo, dokler bom jaz živ.»

«Saj sem rekel: sentimentalni človek. Se je nasmehnil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

«Je odvrnil Vane s prvim ušlecom. Pomolal je nato po denarju, ki ga je imel v roki, in ga je vnel v žep. Vane je bil v sebi zelo zadovoljen, da mu je tujec, ki je bil tako bogat, dal toliko denarja za ogrado, ki jo je imel v svoji roki.

«Saj pravim: sentimentalni človek. Se je zahvalil tujec. Potem je povzel: «Dam vam priložnost, da tisto kamenje prodaste dražje kot toliko srebra, vi pa se temu upirate. Niste dober gospodar.»

«Dostoj mi se ušlece ne rekel, da sem slab gospodar.»

Mihec Jakec

— Kej rečeš, Jakec, kaj bomo še dolgo hodili po tem svetu ali nas bo hmal-konec?

— Pej zakej prashaš? Sej nismo še taku stari. Jen koker ke pravejo statistike, de je povprečna starost sedemdeset let, alora če reč, de nas čaka vsaj še doajst let življenja. Jen dokler ne pridemo do tiste starosti, bojo morbet statističari še namalo podalšali življenje. Zato, mislem, jemamo še čajt.

— Ja, ja, tisto od statistike je vse lepu jen prou, ma tami niso vzele in račun atomskih šperimontou jen atomske bombe, niso vzele in račun, za kolko nam tisti šperimonti življenje skrajšajo. De je reku Kenedi, de zdej bo pej uan de laus šperimontu in lufti. De jih prou more delat, zatu ke so jih delali Rusi. Ma de njegove bombe de bojo strašno malo zagit-tale zrak. Taku malo, de je skoraj neč. Jen je tudi reku, de mi je forte žou, de more tu naredet jen de se je odlouč prou s teškim srcam.

— Ma, Mihec moj, zakej prave, de se je odlouč ses teškim srcam, če tiste bombe ne bojo skori neč zagitale zrak. Jest, če de znou, de ne bo obenim neč škodlo, ne de jemtu taku teškaška srca. De be mu blo žou pej za soude, ke jih špendavajo za tiste šperimontu, pej ne verjem. Sej ne gre z njegova garšla!

— Bejži, bejži, Jakec, nas jemajo samo za norca jen so taku zabiti, de mislejo, de smo mi taku naumni, de jem bomo vse vervalli. Sej videš, de delajo, kar čejo jen nam pej pravajo bale.

— E, je prou taku Videš, v čajt zadne vojske so nekam dosti dekolirali od kej jest znam kočo svobodo; od svobode od mišerje,

od straha, od besede jen kej jest znam. Jen zdej, kej jemamo ob vseh teh svobodo? Kolko straha smo že prestali zastran

tisteh bomb! Od mišerje, posebno tle u Trsti, pej nanka govort. Jen od besede pej je res narbuše moutat. Vidi, denmo reč cenzura. Zadne čajt je začela kar po vrsti prepovedavat vse ta bulše filme. Nanka boji Italio Svevo se ni rešu. Njega se da res lepu častit jen se z nim ponasat, ke je prikazu tajnasko kulturo Trsta, ma tisto kar je reku al napisau, tisto je pej bulše moutat al cenzurirat.

— Ja videš, tudi tisti francoski ultrasi, ke branejo zapadno civilizacijo jen kulturo jen svobodo tam dol u Alžirji — uani so nekoč zapodili tiste tajnasko žurnaliste jen jem rekli, de jih ubijajo, de ne grejo hitro morot. Jen tu vse v jemeni svobode.

— Ma de Gol, kej pej dela uani? Kej ukaže kej al neč? Kej se nanka gliha sez Alžircami zastran Alžirja, če pej uan tam nima nobene besede več!

— Znaš, de jest se forte bojim, kej bo ratalo ses tistem Alžiram. Zatu ke tam so pršli do badeje ani norci, ke ne zastopejo več neč. Jen smo vre vidli, de kadar jemajo norci u rokah orožje, de pole je hudič. Jest se ke tista konfarenca za razorožitev ne pride nikoli nekamer. Se glihajo, se glihajo, pole se ustavejo, pole se spet glihajo, pole se spet ustavejo jen taku gre naprej, dokler ne bo počla vojska.

— Ja, sej taku so delali tudi po ta prvi vojski. Tolkto časa so se razoroževali, dokler ni počlo.

— Ma kej misleš, de prou ni pomoči? — Jest mislem, de ne!

ZADEVA, KATERI SE V ŠOLI POSVEČA PREMALO POZORNOSTI

Vprašanje duševno zaostalih otrok njih ustrezna vzgoja in zaposlitev

Razlikovati moramo popolnoma defektno deco od lažje debilnih otrok Tudi slednje bi bilo treba ločiti od ostalih Problem šolskih prostorov

Eden najbolj perečih vprašanj in problemov na področju šolstva je v zadnjih časih problem duševno nerazvitihi otrok. Pravim v zadnjih časih zato, ker je šole na večji čas priključile za to problem zanimanje vseh tistih, ki imajo iz najrazličnejših platí opravka s šolo: pedagogov, psihologov in arhitektov. Zanimanja leta se vršijo mnoge študijske konference o tem problemu (tudi v Trstu je bila oktobra lanskega leta), kjer se pretresajo te priobližene izkušnje in se postavljajo glavne smernice novih poti. Saj to ni nekaj novega, problem je star kot človek sama, samo do zdaj ni užival takšnega zanimanja, kot

bi ga bil moral.

Vedeti moramo, da dosega odstotek otrok, ki so duševno nerazviti ali iz kakršnegakoli vzroka nezmogljivi, da bi sledili normalnemu pouku v šoli, tudi do štiri odstotke, odvisno je pač, ali je vsa pokrajina bolj ali manj zaostala. Odstotek teh otrok je vsekako višji na pr. v Južni Italiji ali na Sardiniji, kot pri nas. In to je velika sreča, kajti pri nas, naj si bo v slovenskih ali italijanskih osnovnih šolah, je ta problem še vedno ostal nerešen. Otroci namreč, ki sicer nimajo hudih motenj, o teh bomo govorili pozneje, lahko sledijo pouku v normalni osnovni šoli, toda v posebnih

razredih, s posebnimi učitelji.

Taki razredi morajo biti šolično zelo omejeni, da ne povzročijo prevelikega obremenitve učiteljev. Zato so take šole opremljene ne samo z učilnicami, marveč tudi z delavnici, kjer se učijo praktično, v večji površini, z različnimi stroji, ki jih učijo na praktični pouk, ki mu to pač dostojno razum.

Veliko je primerov, ko se tak otrok lahko vrne v normalne višje razrede osnovne šole, na vsak način mu pa lahko nudimo v posebnih razredih točno vse tisto, kar lahko dojamemo. Če ga pa pustimo v razredu normalnih učencev, katerim ni kos, bo to za njegovo duševnost lahko usodno.

Kakšen pa je položaj naših osnovnih šol? Kolikor mi je znano, ni niti v šoli na našem ozemlju posebnih razredov za zaostale, debilne otroke, kjer bi lahko uživali pravilen način vzgoje. Vse je prepusteno učitelju v prvem osnovnem razredu, ko po navadi takega otroka opazimo. V najbolj pogostih primerih se zgodi, da takega otroka, ki se težavo napreduje, tudi če se trudi, in ki se zato smisla puščajo naprej v višje razrede. Tako se dogaja, kot mi je zadnjič pravil prijatelj psiholog, da najdemo debilne ljudi na univerzi. Če imajo taki ljudje kompleks, zato ker potrebujejo več truda kot njihovi kolegi, da dosežejo isto, se najbrž nič ne vpraša in nikoli v življenju ne misli od teh verjetno ne bo zavedel, kje je pravi vzrok vseh stvari.

Otrok v prvem razredu osnovne šole, ki težko uspeva, ne zasluži slabe ocene, marveč temeljit pregled specializiranih zdravnikov in psihopedagogov. Samo ti lahko ugotovijo, kje so vzroki neuspeha, morda trenutna negativna prilagoditev šolskega ambiantu, ki je novo in tuje, morda je vse to živčnega izvora, morda pa nezadostna stopnja inteligence. Vsakega človeka je treba posebej obravnavati in vsakega skušati usposobiti za življenje. Dokler so debilitetne lažje znanja v tem ali onem primeru, če otroku lahko pomagamo skozi intenzivnejši pedagoški prijem v posebnih razredih, položaj ni tako hud. Treba bo pač prepričati starše (kajti izkazalo se je, da je to mnogokrat skoraj nepremostljiva ovira), da je to neka paralela in da njihov otrok ni nikakr beček.

Hujše je za tiste otroke, ki ne morejo uspevati niti v posebnih razredih navadne osnovne šole, ker je njihova stopnja inteligence tak nizka, da ne bodo mogli doseči višje stopnje spoznanja in izobraženosti, kot jo more nuditi nekaj razredov osnovne šole navadnim ljudem. Za te, lahko rečemo nesrečnike, je treba skrbeti v posebnih šolah, kot je pri nas edini pokrajinski zav

Tržaški dnevnik

Verjetno že v maju razpis dražbe za dodelitev del

Hotel in gostinska šola ENALC med nabrežinskim portičem in Sesljanom

Stroške bodo krili generalni komisariat, Sklad za pospeševanje gostinstva in ENALC sama

v Trstu in Vidmu tudi dva nova center za trgovinsko usposabljanje, kar je ministrstvo vrednotilo na približno 90 milijard evrov ali 90 GNLAC 3 milijarde lir, s katerimi bodo zgradili mnogo centrov po vsej državi. Za tržaška so namenili 150, za videmska pa le 10 milijonov evrov. V Trstu določajo tudi nezemljisce na razpolago občini, in sicer okrog 100 kv. metrov. Center bo v štirinadstropnem poslopiju, v katerem bodo ravnavatelji vsesvetni radi in številne sale za natakarje, kuharje, slaščičarje, prodajalce, aranžerje izložb, medice, brivce in frizerke. Stroške, tajnike, podjetje, učenjske stroške, študentske korešpondente v tujih jezikihi, turistične namenske itd.,

tudi s telovadnico, konferenčno dvorano, blagovznanskim kabinetom, obednico za gojence ter knjižnico. Center bo imel deželni značaj in bodo spre-

emali vnanj gojenice iz vse dežele, ki bodo dobivali za to tudi stipendije. V ta namen bodo zgradiili tudi šest sob za katih bi prostora za 30 gojenic.

Sedaj ima ustanova ENALC svoj sedež v Ul. Rossini, kjer pa ni tečajev za vse omenjene stroke. ENALC izvaja anketno delo bi protidol, kateri tečajši so v Trstu najbolj potrebni, to je po kakšnih strokah najbolj povprašujejo.

— 63 —

Prodavanje bričarskega teleposlanika Clarka

Smolci ob 18.45 je britanski veleposlanik sir Ashley Clark

ve v kulturno-umetniškem krožku predaval o »Glasbi in slikarstvu«. Predavanja so se poleg članov krožka in povabljencev udeležile tudi mestne oblasti. Veleposlanik je svoja znanja o glasbi ponazoril tudi z lastno interpretacijo na klavirju, besede o slikarstvu pa je dopolnil tudi s prikazovanjem diapozitivov raznih umetnin. Po predavanju mu je krožek priredil sprejem v hotelu. »D. I. Miličević«

doletnikov:
52 motorjev

ine tatiče - Kradli
žvečilni gumi itd.

amo za njeno ime. Njeno isto-
tarnost so ugotovili šele njeni
tarši včeraj zjutraj. V popola-
njskih urah se je Brundinlo
tanje toliko izboljšalo, da so
o izročilu njenim staršem, ki
jo odpeljali domov.

— 9 —

Predgovor

**Podporno ogrodje
na delavca v tunelu**

Pietro Gardossi, star 53 let, iz Kriza 347, in Francesco Truian iz Vittoria Veneta (stanujoč sedaj v barakah podjetja Farsura v Ul. D'Alviano) sta se včeraj ponesrečila v tunelu pod Ul. S. Giovanni Boccone, ki ga gradi omenjeno pod-

stje. Po nesreči je voziček
padel ob neki opornik in na
elavca se je zrušil del opor-
nega ogrodka. Gardossi je za-
obil razne poškodbe na pr-
ih, zaradi katerih se bo mo-
glo zadržati 25 dni. Turkin

Zorot, tr...

Smrt v sta

Poleg mrtvega moškega
tudi žensko, katere s

Včeraj ob 12.45 so prepeljali r
a I. zdravniški oddelek spl. t
bolnišnice 62-letno Giacomo r
ranco vd. Lo Russo iz Istrske
lice 17, ki se je zastrupila

gorilnim plinom. Zensko so prejele v bolnišnico s pridno prognozo.

Francova izgubila življe-
je, je dejansko terjala eno
mrtno žrtev: 87-letnega Gen-
arala Di Noia s Korza 21 so
amreč našli mrtvega v sta-

Kako je prišlo do nesreče? Najbolj verjetno vzrokov te tragedije policijske oblasti niso še našle. Zdi se, da je prišlo do

osrečilo. Zdi se, da gre za
osrečilo, kajti preiskovalci so
šli na plinskem gorilniku
nček z vodo. Voda je mor-
zavrela ter je ugasila
amen, nakar je plin začel u-
jati iz gorilnika. Zakaj pa

bil Di Nola v ženskinem
anovanju (gre za enosobno
anovanje)? Na to vprašanje
policijski organi še niso odgo-
orili. Verjetno gre za stara
anca, ki sta se občasno ob-
ovala

Nesrečo so odkrili sosede, ki so opazili, da iz ženskega stanovanja zaudarja po moščinu. Vdrli so v stanovanje in našli moškega in žensko v

GLEBALIŠČA in KING

Ker je to zanja predstava v Trstu, so cek izredno znizane. Vsem, kdela se niso videli, ga toplo priporocamo, saj obravnava loblem nase

Cene v parterju: 250 in 200
lir; galerija 100 lir.

V nedeljo 11. t.m. ob 17. uri
v Avidtoriju v Trstu ponovi-
tev detektivke Agathe

Koš (Valanga sui fiume), Me-
trocolor, Keith Larsen, Budd
Elsen.

Alabarda 16.00 «Toplo nebesko
oko» (L'occhio caldo del cie-
lo), Technicolor, Rock Hudson,
Kirk Douglas.

Prodaja vstopnic za obe predstavi od petka dalje v Tržaški knjižarni, Ulica sv. Frančiška 20, ter eno uro pred pričetkom predstave v baru Moscolin (nasproti Avditorija).

19.00 predstava na dve opere Giulio Viozzola »Il Sasso Paganò«.
 Opera bo dirigiral Gianfranco Rivoli, v glavnih vlogah pa bodo nastopali Giuseppe Taddei, Vittoria Pambolini, Marisa Saccubini, Rodolfo Morano, Aldo
 Stanina in Gila.
Modernò 14.30 »Exodus«. Technicolor, Paul Neumann, Eva Neri, Saint, Sò Mineo.
Astoria 16.00 »Potovanje v središče Zemlje«. J. Mason, P. Boone. Technicolor.

TEATRO NUOVO
Danes ob 20.45 za red E po-
povitve Squarzinove igre «Tri
effetti lunari» v režiji Fulvia Tolus-
sa. Konec predstave ob 24. uri.

Prosneto društvo Barkovlje
ima danes ob 21. uri sejo odbor
ra na sedežu.

co. Vsa pojasnila so na razpolo-
go v Studijski knjižnici.

Razstave

od Meraja do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKI

Dne 7. marca 1962 se je v Trzinu rodil naš prvi otrok.

teatro Nuovo: Kolektivna razstava italijanskih slikarjev na temo »edornipstva«. Razstavljajo: Altieri, Anzil, Mascherini, Bolognino, Giorgio Larentia. Razstava bo odprta do 10. marca.

novanju
strupitve

Z zaveštem stani! Takoj na-
stavšemu poklicni karabinjerje in
silni avto RK.

—*—

Z motorjem je padel

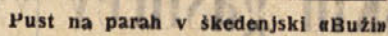
Včeraj ob 14.45 so prepoznali
v poštastev spomina pok. sil

ma se je Porettrjevnil, ko
ga pripeljal v tržsko bol-
nišnico, se ponesrečenec ni
omajnal niti številke svojega
pizla. Zdravniki so mu ugo-
vili obširno oteklino na des-
nem ramenu ter možne kost-

Grški mornar Georgios Lentis, star 23 let iz Pireja, je uslužben kot natak naški ladiji «Stilianos M. Vas-pulos», se je včeraj hudo škodoval, ko je padel po-

skodoval na glavi, so spre-
li na 1. kirurški oddelek s
držano prognozo.

Tradicionalno slovo od pusta po naših krajih

Kino na Općinah
predvaja danes 8. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
ZADNJA POSTOJANKA
GESTAPA
(L'ultima tappa della Gestapo)

TEMPERATURA VCERAJ
Včera smo imeli v Goridi najvišjo temperaturo 8,8 stopinje ob 13.40, najnižjo 3,2 stopinje nad ničlo ob 6.30. Povprečna temperatura je bila 5,5.

(L'ultima tappa della Gestapo)

